

DRAAIBOEK

Programma & literatuur

TWEEDAAGSE TRAINING

Creatieve rouwbegeleiding aan:

kinderen,

jongeren,

volwassenen,

mensen met een verstandelijke beperking en/of uit het
autismespectrum

Docent	: Mw. L.E. van der Molen
Data	: diverse data in het jaar
Tijd	: 9.00 – 14.30 uur
Aantal contacturen	: 12 uur

Algemene introductie van de cursus

Inleiding

Soms lijkt de dood nog heel ver weg. Een kind heeft er wel eens over gehoord bij een kennis, een vriendje of vriendinnetje, maar dan ineens krijgt hij er zelf mee te maken. Plotseling gaat er iemand dood, die belangrijk voor hem was en zijn hele leven staat op zijn kop. Elk kind gaat op zijn geheel eigen wijze om met de emoties die deze ingrijpende gebeurtenis met zich meebrengt. Deze training gaat over het herkennen, benaderen en op creatieve wijze ondersteunen van een kind dat rouwt of met rouw te maken gaat krijgen.

Doelgroep

Iedereen die meer wil weten over verlies en rouw bij kinderen. Te denken valt aan professionele hulpverleners zoals maatschappelijk werkers, therapeuten, psychologen, verpleegkundigen en thuiszorgpersoneel, maar ook aan onderwijzend personeel.

Doel

Na afloop van deze cursus weet u hoe je kinderen en jongeren in rouw kunt herkennen en benaderen. U beschikt over handvatten en kunt creatieve werkvormen gebruiken om met hen in gesprek te gaan over het thema 'de dood'.

Kennisniveau na afronding

X Mbo
X Hbo
X Academisch
Anders, namelijk:

Inhoud

Ieder rouwproces bestaat uit een aantal stappen. Deze stappen worden ook wel rouwtaken genoemd. In deze training gaan we op praktische wijze met de vier rouwtaken aan de slag. Er wordt veel aandacht besteedt aan de vraag hoe je creatieve middelen en opdrachten kunt gebruiken voor kinderen en jongeren die rouwen.

Dag 1

Uitleg over rouwtaak 1

Uitleg over de rouwtaken in het algemeen.

Uitleg over de aandachtspunten bij kinderen van nul tot ongeveer twaalf jaar die te maken krijgen met een verlieservaring.

Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 1.

Uitleg over rouwtaak 2

Uitleg over hoe je een kind vertelt dat er iemand is overleden of gaat overlijden.

Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 2.

Dag 2

Uitleg over rouwtaak 3

Hoe rouwen jonge kinderen, hoe uiten ze hun emoties?

Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 3.

Uitleg over rouwtaak 4

Hoe kunnen volwassenen contact maken met kinderen en hen begeleiden in hun rouwproces?

Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 4.

Aan de hand van theorie en het bekijken van videofragmenten maakt u kennis met de verschillende manieren waarop kinderen en volwassenen op elkaar reageren als het kind rouwt. Zelf ervaren en oefenen met creatieve werkvormen is een belangrijk onderdeel van de training.

Verdeel de contacturen over de taakgebieden

Diagnostiek: 0 uur

Behandeling: 12 uur

Overige taakgebieden:

De cursus heeft betrekking op

X Jeugd

X Volwassenen

X Ouderen

Niveau

0 Inleidend

X Verdiepend (op creatief niveau)

Wijze van toetsing

0 Geen toetsing, wel evaluatie

X Toetsing, zelfreflectie en evaluatie (mondeling)

Indien er getoetst wordt, wat is dan de soort toetsing?

0 Take home

0 Individuele presentatie

0 Schriftelijke rapportage waarin het geleerde gebruikt wordt

0 Schriftelijke casusbeschrijving

0 Schriftelijk tentamen

0 Individuele mondelinge toetsing

X aanwezigheid op beide dagen en huiswerk, zelfreflectie op handelen

Vindt deze toetsing plaats aan het begin en/of einde van de cursus?

Begin

Einde

X Beide

Aantal uren studiebelasting (contacturen + uren voor zelfstudie/opdrachten):

Tweedaagse training is 24 uur

Aantal deelnemers

Minimaal: 1

Maximaal: 6

Dag 1

Onderwerp van deze dag: “creatief rouwen” – rouwtaak 1 + 2

Doelstellingen van deze dag

Uitleg over rouwtaak 1 + 2

Uitleg over de rouwtaken in het algemeen.

Uitleg over de aandachtspunten bij kinderen van nul tot ongeveer achttien jaar die te maken krijgen met een verlieservaring.

Uitleg over hoe je een kind vertelt dat er iemand is overleden of gaat overlijden.

Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 1 + 2.

Voorbereiding van de deelnemers voor deze dag

(literatuurvoorbereiding, casus meebrengen e.d.)

- een voorwerp dat iets zegt over jou als persoon en je aan de hand van het voorwerp voorstellen.
- een foto van jezelf als kind

Literatuur

Verplichte literatuur = N.v.t.

Aanbevolen literatuur:

Gekleurde tranen, creatief handboek bij verlies en rouw, Larissa van der Molen 2013

Huiswerk

Film kijken en vragen beantwoorden (circa 2,5 uur)

Dagprogramma	Totale tijdsduur	
Subonderwerpen*	Tijdsduur per onderwerp	Werkwijze per onderwerp
Voorstelronde	15 minuten	Met z'n allen in een kring/ of aan tafel.
Uitleg over de rouwtaken in het algemeen. En vervolgens rouwtaak 0 + 1 + 2 toelichten	60 minuten	Mondelinge toelichting a.d.h.v. voorbeelden uit de praktijk.
Uitleg rouw in leeftijdsfasen (0-18 jaar) die te maken krijgen met een verlieservaring. Uitleg wat vertel je wel en niet aan een kind dat er iemand is overleden of gaat overlijden. Ter illustratie: filmfragmenten uitleg geven over hoe je wel en niet vertelt dat iemand dood is.	30 minuten	Mondelinge toelichting a.d.h.v. voorbeelden uit de praktijk.
Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 1 + nabespreken	90 minuten	1 ^e opdracht. Creatief aan de slag met diverse materialen.
Pauze	30 minuten	
Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 1 + nabespreken	90 minuten	2 ^e opdracht. Creatief aan de slag met diverse materialen.
Plenair, vragen beantwoorden en dag afsluiten. Huiswerkopdracht uitleggen	15 minuten	Met z'n allen in de kring en de dag afsluiten.

DAG 2

Onderwerp van deze dag: "Creatief Rouwen" – rouwtaak 3

Doelstellingen van deze dag

Uitleg over rouwtaak 3 +4 en wat komt daarna

Hoe rouwen kinderen, jongeren en volwassene , hoe uiten ze hun emoties?

Hoe kunnen volwassenen contact maken met kinderen en hen begeleiden in hun rouwproces?

Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 3 + 4.

Vorbereiding van de deelnemers voor deze dag

(literatuurvoorbereiding, casus meebrengen e.d.)

Neem een symbool mee dat bij u past in relatie tot een overleden dierbare.

Neem een voorwerp mee dat u troost biedt.

Literatuur

Verplichte literatuur = N.v.t.

Aanbevolen literatuur:

Gekleurde tranen, creatief handboek bij verlies en rouw, Larissa van der Molen 2013

Dagprogramma	Totale tijdsduur	
Subonderwerpen*	Tijdsduur per onderwerp	Werkwijze per onderwerp
Welkomronde, hoe zit iedereen erbij en wat is bijgebleven van de 2 ^e dag.	30 minuten	Met z'n allen in een kring.
Theorie: uitleg bij rouwtaak 3 + 4	30 minuten	Mondelinge toelichting a.d.h.v. voorbeelden uit de praktijk.
Theorie: Rouwreacties Theorie: Troost	30 minuten	Mondelinge toelichting a.d.h.v. voorbeelden uit de praktijk.
Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 3 + na bespreken	90 minuten	1 ^e opdracht. Creatief aan de slag met diverse materialen.
Pauze	30 minuten	
Oefenen met het gebruik van creatieve middelen die passen bij rouwtaak 4 + na bespreken	90 minuten	2 ^e opdracht. Creatief aan de slag met diverse materialen.
Plenair, vragen beantwoorden en dag afsluiten.	15 minuten	Met z'n allen in de kring en de dag afsluiten.

* Indien van toepassing pauze vermelden, incl. duur van de pauze. Bij cursusdagen van 6 uur is de pauze in principe 30 minuten.

Wijze waarop vorderingen van de deelnemers getoetst worden

Hoe actief is iemand betrokken bij de dag en het thema. Hoe gaat iemand aan de slag met de opdrachten en kunnen zij een omslag maken naar hun eigen werksituatie.

Hoe kunnen zij reflecteren op hun eigen handelen n.a.v. de creatieve opdrachten en de theorie.